

P21 duai valair per tut il chantun

Il Grischun ha stuì elavurar otg differents plans d'instrucziun supplementars per l'instrucziun da linguas

DA MARTIN CABALZAR

■ **La finamira dal Plan d'instrucziun 21 è da stgaffir en Svizra per tut ils stgalims da la scola populara – da la scolina fin a la fin dal temp da scola obligatoric – in plan d'instrucziun unitar. Quai correspunda a la voluntad da la populaziun svizra che ha approvà 2006 cun gronda maioritad ils artigels da furmaziun en la constituiziun federala.**

La cifra 21 n'ha da far nagut cun l'onn 2021, mabain ella stat per l'ina per ils 21 chantuns involvids e per l'autra per il 21avel tschientaner. L'onn 2010 avevan ils schefs d'educziun e da furmaziun dals 21 chantuns germanofons e plurilinges deliberà ils parameters furmals per in tal plan d'instrucziun interchantunal. Il cuntegn è vegnì concepì cun didacticers da tut las scolas autas da pedagogia sco er cun persunas d'instrucziun engaschadas sin ils differents stgalims da la scola e cun consultar ulteriurs pratichers sco er persunas spezializadas. In emprim sboz è vegnì preschentà l'onn 2012 ad instituziuns professiunalas dals chantuns participads. En la fasa da consultaziun è quest emprim sboz vegnì criticatgà da diversas varts sco «surchargià». Da questa critica han ils responsabels tegnì quint tar la redacziun finala.

Otg plans d'instrucziun supplementars per il Grischun

Il chantun Grischun vul duvrar il Plan d'instrucziun 21 per tut il chantun. Sco chantun triling cun scolas monolinguas, bilinguas, idiomaticas e da rumantsch grischun munta quai ch'ins ha stuì stgaffir betg main che otg plans d'instrucziun da lingua supplementars. Tenor cusseglier guvernativ *Martin Jäger* èn questas parts dal plan d'instrucziun vegnidas elavuradas en in project parzial per il Grischun cun persunas dal fatg dal chantun en stretga collavuraziun cun il project «Plan d'instrucziun 21». Tut ils plans d'instrucziun da linguas dal Plan d'instrucziun 21 èn vegnids svilupads en moda coordinada sin basa da la didactica da la pluringitad.



Tenor cusseglier guvernativ Martin Jäger porta in plan d'instrucziun cuminaivel gronds avantatgs.

FOTO Y. BÜRKLI

En il center stattan las parts cuminaivlas

Per las scolas tudestgas vegnan ils plans d'instrucziun per la lingua da scola tudestg sco er per las linguas estras engles sco segunda e franzos sco terza lingua estra facultativa. Analogamain al talian sco terza lingua estra en la Svizra tudestga vegnan quellas stipulaziuns surpigliadas senza midadas dal Plan d'instrucziun 21 per ils plans d'instrucziun da linguas en il Grischun.

Ils plans d'instrucziun per las scolas rumantschas e talianas sa basan sin il plan d'instrucziun cun tudestg sco lingua da scola. Els cuntegnan però era differenzas concernent las cumpetenzas en litteratura e cultura ed en l'accentuaziun da la grammatica. Uschia vegnan integradas els plans d'instrucziun cumpetenzas che sa refereschon explicitamain a la cultura e lingua corrispondenta e ch'èn là ina

chaussa natirala. Per las scolas rumantschas vegnan fixadas en il dudir ed en il leger ultra da quai pretensiuns minimalas tant per l'idiom sco per il rumantsch grischun. Per ellas vegn era formulà in agen plan d'instrucziun per tudestg sco segunda lingua. En quel vegnan era fixadas pretensiuns minimalas pli autas che en ils plans d'instrucziun da linguas estras, perquai che las cumpetenzas en tudestg ston correspunder a quellas en rumantsch a la fin dal temp da scola obligatoric.

«Gronds avantatgs d'in plan d'instrucziun cuminaivel»

Il plan d'instrucziun fixescha per l'emprima gada las finamiras tematicas cuminaivlas da la scola populara per tut ils chantuns germanofons e plurilinges da la Svizra. El sa basa sin concepts pedagogics existents e cumprovads sco er sin ils plans d'instrucziun che èn actualmain ver-

tents. Tenor cusseglier guvernativ Martin Jäger èn ils avantatgs d'in plan d'instrucziun cuminaivel gronds.

Il plan d'instrucziun cuminaivel pussibiliteschia che las lavurs che ston vegnir fatgas en blers chantuns possian vegnir prendidas a mauns cuminaivlamain, sin ina basa vasta ed en moda finanzialmain favuraivla. Il plan d'instrucziun cuminaival facilitescha la mobilitad da famiglias cun uffants sco er da las persunas d'instrucziun. El porscha plinavant era la basa per coordinar la scolaziun e la furmaziun supplementara da las persunas d'instrucziun sco era dals meds d'instrucziun. Damai ch'ìls giuvenils ston ademplir per la scolaziun postobligatorica las medemas premissas en tut la Svizra saja plinavant raschunaivel da concepì finamiras e cuntegns da la scola populara tenor ils medems criteris en tut ils chantuns.